

ΟΧΤΩ ΟΧΤΑΣΤΙΧΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΙΡΟ

1. Μετάπλαση

Ὁ οὐρανός — εἶπε — δέν εἶναι καμπύλος· ἐπίπεδος εἶναι·
περπατῶ πάνω του· ὁ χαρταῖτός εἶναι γιός μου·
τό 'να φτερό μου εἶναι κίτρινο, τ' ἄλλο μενεξεδένιο·
μέ τό μικρό μου δάχτυλο ἀκουμπῶ στό συρματοπλεγμα·
μές στόν καφέ μου ἀνάστροφες τρεῖς πορφυρές πυραμίδες·
ἕνα φεγγάρι-κιθάρα, μιά κουκουβάγια-ἔρωτας·
ἐκθαμβο χελιδόνι βγαίνει ἀπ' τή ρωγμή τοῦ δαμάσκηνου —
ἡ Μοίρα, ὁ Μιρό, ἡ Ἐρημιά, ὁ Καθρέφτης-εὐλογία.

2. Μορφή σιωπῆς

Ἕνα πράσινο ἀστέρι, ἕνα μπλέ, τό ρουμπινί, τό μαῦρο·
τό 'να σου μάτι στά πουλιά, τ' ἄλλο στά κόκκινα·
ἡ σιδεροδεσιά σέ φύλλα, φύλλα κι ἄλλα φύλλα·
τό κίτρινο στή σωστή του θέση πού τήν ξέρει μονάχα
ὁ Θεός κι ὁ Μιρό. Ἐγώ εἶμαι ὁ πρῶτος φίλος — εἶπε —
κρατῶ ἀπ' τή μασκάλη τό μικρό, μαλακό σύννεφο,
περνᾶμε λυπημένα τό λόφο. Τό χρυσό μαχαίρι
τό σφίγγω στά δόντια μου. Ἡ σιωπή μιλημένη μέ χρῶμα.

VUIT OCTAVES PER A MIRÓ

1. Recreació

El cel —digué— no és corb, és pla.
Hi camino a sobre; l'estel és fill meu;
tinc una ala groga; l'altra, violeta;
amb el dit petit toco el filat.
Al meu cafè, tres piràmides porpres del revés;
una lluna-guitarra, un mussol-amor.
Una oreneta enlluernada surt de l'esquerda de la pruna:
la Moira, Miró, l'Erm, el Mirall-benedicció.

2. Forma de silenci

Una estrella verda, una de blava, la roig robí, la negra;
un ull teu als ocells, l'altre als vermells;
el tirant de ferro en fulles, fulles i més fulles;
el groc al punt correcte que saben només
Déu i Miró. Jo sóc el primer amic —digué—,
agafo per l'aixella el núvol, petit i flonjo,
travessem tristos el turó. El punyal d'or
el premo entre les dents. El silenci parlat amb color.

3. Ἐνότητα

Αὐτές οἱ πέτρες, τά τζάμια, τά κομμένα μέλη —
ποῦ ἐνώνονται; καί πῶς; Ἀπ' τό μαῦρο στό κόκκινο,
ἀπ' τό κόκκινο στό δεύτερο μαῦρο, -ἀέρας· ἔτσι.
Ἕνας σπάγκος ριγμένος στό ἀέραντο — σπείρα, θηλιά·
ὁ σπάγκος κάνει πῶς κοιτάει ἄλλοῦ (καλλίγραμμος τάχα),
ὁ σπάγκος προχωράει εὐθύβολος, δυνατά κρατημένος
ἀπ' τ' ἀδελφό χέρι τοῦ Μιρό. Ἐρωτας εἶναι πάνω
κι ὁ χρόνος κάτω, ἡ ἱστορία, τά καρφιά, ἡ τανάλια.

4. Ἡ καλοσύνη κι ἡ μάχη τοῦ χρώματος

Ὅταν ἡ γνώση ἐπιστρέφει στήν ἀθωότητα — τί βουβή νίκη.
Ἡ τσαγέρα μέ τόν Ἄγγελο κρυμμένον στόν ἀτμό της,
ὁ θαυματοποιός βγάζοντας ἀπ' τό στόμα του κυανές ταινίες,
ἐννιά περιστέρια, ἓνα μπουκάλι σόδα· τίς φυσαλίδες,
αὐτές τίς ὑπόχρυσες, τίς πιάνουν στόν ἀέρα
τά ἐφτά τιμωρημένα παιδιά κι ἀμέσως ξεχνᾶνε
τό μηδέν στό τετράδιο, στήν πόρτα, στόν τοῖχο· ξεχνιοῦνται
μέσ στό αγαθό τό χρῶμα πού ἀπό μόνο του μάχεται τήν ἀδικία.

3. Unitat

Aquestes pedres, els vidres, els membres tallats...
On s'uneixen?, i com? Del negre al vermell,
del vermell a l'altre negre; aire, així.
Un cordill llançat a l'infinit —espiral, dogal—;
el cordill fa que mira a un altre lloc (ben traçat, en aparença),
el cordill avança apuntant dret, agafat amb força
per la mà germana de Miró. Amor és a sobre
i el temps a sota, la història, els claus, les tenalles.

4. La bondat i la lluita del color

Quan el saber retorna a la innocència, quina muda victòria!
La tetera amb l'Àngel amagat en el vapor,
el mag traient de la boca cintes blaves,
nou coloms, una ampolla de gasosa; les bombolles,
les de color d'or, les agafen a l'aire
els set nens castigats i obliden de seguida
el zero del quadern, de la porta, de la paret; s'obliden d'ells mateixos
en l'ingenu color que lluita tot sol contra la injustícia.

5. Ζῶα, γυναῖκες, τροφές

Τά ζῶα νά μοῦ τά προσέχεις (κι ἄς εἶναι ἡ γάτα θυμωμένη),
νά μοῦ προσέχεις τό θλιμμένο γάβγισμα τοῦ σκύλου στή
ντουλάπα
καί τοῦ ἄλλου σκύλου, τοῦ ἀνήκουστου, μέσα στό πιό βαθύ
φεγγάρι,
τήν ὥρα πού οἱ γυναῖκες προχωροῦν κάτω ἀπ' τόν ἴσκιο τῶν
μαλλιῶν τους
μέ τόν ἓνα κομμένον μαστό τους στ' ἀριστερό τους χέρι—
᾽Ω φιλντισένιο, ἐκστατικό μου κύπελλο, ν' ἀρμέγω ἄστρα
γιά τό βρέφος τοῦ ἔρωτα, γιά τ' ὄνειρο, γιά τίς τεφροδόχες,
γιατί χωρίς αὐτό τό γάλα θά ἔχαμε ἀπό πρίν πεθάνει.

6. Ἐπέκταση

Τό μυστικό τῆς κύησης βαθιά βαθιά στή μήτρα τοῦ θανάτου,
τί καλά πού τό ξέρουν τά πουλιά σου κι ὁ λαγός σου μέ τό ἓνα
αὐτί του
τεντωμένο πρὸς τή σιωπή, καί τό μονόφθαλμο ψάρι σου, κι ὁ
πετεινός σου
ἐπάνω στό τραπέζι μέ τό μύλο τοῦ καφέ· τό ξέρει καί τό ἄσπρο
φεγγάρι σου στή λεύκα. Ἕνα ὁλόκληρο ἀπόγευμα ἀργό
πηγμένο στόν καθρέφτη τοῦ ἀγροκτήματος. Κι ἐγώ νά κοιτάω
τό χέρι σου, Μιρό, (χρυσό πλατανόφυλλο, χειρόκτιο ἢ
πεντάλφα,
γροθιά ἢ θωπεία) ν' ἀγγίζει γαλήνια τό χέρι τοῦ Θεοῦ.

5. Animals, dones, aliments

Dels animals, tingues-me'n cura (tant se val si la gata està enfadada),
tingues cura del lladruc trist del gos de l'armari
i de l'altre gos, l'inaudit, dins la lluna més profunda,
l'hora que les dones avancen sota l'ombra dels cabells
amb una de les seves mames tallada a la mà esquerra...
Oh copa extàtica, d'ivori, per munyir estrelles
per al nadó de l'amor, per al somni, per als vasos de cendres,
car sense aquesta llet hauríem mort abans.

6. Extensió

El secret de la gestació al fons del fons de la matriu de la mort,
si el saben de bé els teus ocells i la teva llebre amb una orella
dreçada al silenci, i el teu peix d'un sol ull, i el teu gall
damunt la taula amb el molí de cafè; i també el sap la teva lluna
blanca a l'àlber. Tota una tarda lenta
coagulada en el mirall del mas. I jo vinga mirar
la teva mà, Miró (fulla de plàtan d'or, guant o pentalfa,
cop de puny o carícia), tocant serenament la mà de Déu.

7. Χρέος

Μιρό, σοῦ χρωστάω αὐτά τά δύο ἀνόμοια-ὅμοια χρώματα
στήν πάνω ἀριστερή γωνία τοῦ ἀόρατου κίτρινου (ὄχι κίτρινο,
μᾶλλον ἀχνά πορτοκαλί –ὅπως εἶναι τό ἀόρατο πάντα)
καί τό φτωχό βαζάκι τῆς μουστάρδας, πού σηκώθηκε ἡ
μητέρα,
ἄρρωστη, μέ 40 πυρετό, ὅταν ἔλειπαν ὅλοι, κι ἔβαλε μέσα
δυό ἐρημικά λουλούδια, κι ἄξαφνα τά λουλούδια
πολλαπλασιάστηκαν,
εὐώδιασε τό σπίτι ὁλόκληρο ὥς ἔξω στόν πολυάσχολο δρόμο,
γιατί ἔταν ἡ λησμονημένη ἐορτή τῶν Ἡρώων καί τῶν
Μαρτύρων.

8. Μετά τίς λεπτομέρειες

Θά ἔχαν τό λόγο τους, βέβαια, οἱ ἐλιές, ἡ βροχή, οἱ ἀμπελῶνες,
οἱ πέτρες, οἱ ρίζες, κάθε φύλλο, τά ἐργαλεῖα, ἡ σκάφη, τό
πριόνι,
τό πιό γαλάζιο μέσα στή στέρνα, κι ἡ πιτζάμα μέ τό οὐράνιο
τόξο.
Καί πλάταινε μέσ στόν κόσμο τό Montroig ἀλλάζοντας
σέ μιά μόνη καμπάνα τόν ὑπόγειο ὀργασμό ὥς μέσα στή νύχτα
τή διαλυμένη μέσα στίς γυναῖκες, κι οἱ γυναῖκες μέσα στή
νύχτα,
ὥς τή μεγάλη ἀστήρικτη σκάλα· ὦ, ναί, Μιρό, τή σκάλα
τή μετέωρη στό ἄπειρο πού τήν ἀνεβαίνει ὁλόγυμνη ἡ
ἐλευθερία.

Ἀθήνα, Σάμος, 1973

7. Deute

Miró, et dec aquests dos colors desiguals-iguals
a l'angle superior esquerre del groc invisible (no pas groc,
més aviat d'un taronja sense esclat, com és sempre l'invisible)
i l'humil potet de mostassa, que la mare es va aixecar,
malalta, amb 40 de febre, quan eren tots fora, i hi va ficar
dues flors solitàries, i es van multiplicar de cop les flors,
es perfumà tota la casa fins a fora al carrer ple de bullici,
perquè era la festa oblidada dels Herois i dels Màrtirs.

8. Després dels detalls

Devien tenir els seus motius, és clar, les oliveres, la pluja, les vinyes,
les pedres, les arrels, cada fulla, les eines, la pastera, la serra,
el més blau dins de la cisterna, i el pijama amb l'arc de Sant Martí.
I s'eixamplava en el món Mont-roig i canviava
en una sola campana l'orgasme subterrani fins entrada la nit
dissolta en les dones, i les dones en la nit,
fins a la gran escala sense puntals; oh, sí, Miró, l'escala
suspesa a l'infinit per on puja tota nua la llibertat.

Atenes, Samos, 1973